ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
ΤΗΣ 15ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1982 [1]

Denkavit Futtermittel GmbH κατά Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας (αἴτηση τοῦ Verwaltungsgericht τῆς Φραγκφούρτης ἐπί τοῦ Μάιν γιά τήν ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως)

«Ἐνισχύσεις στό ἀποκορυφωμένο γάλα: Ἔξοδα ἐλέγχου»

Ὑπόθεση 233/81

Περίληψη

Γεωργία — Κοινή ὀργάνωση ἀγορῶν — Γάλα καί γαλακτοκομικά προϊόντα — Ἐνισχύσεις γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα — Ἔξοδα τῶν ἀναγκαίων ἐλέγχων — Ἐπιβολή στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση — Ἐπιτρέπεται — Ὅροι

(Κανονισμός τῆς Ἐπιτροπῆς 1725/79, ἄρθρο 10)

Δέν ἀντιβαίνει πρός τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 ἡ ἐκ μέρους ἑνός κράτους μέλους, δυνάμει τῆς ἐθνικῆς του νομοθεσίας, ἐπιβολή στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση τῶν ἐξόδων γιά ἐλέγχους πού διενεργοῦνται κατ' ἐφαρμογή τῆς ἐν λόγω διατάξεως, ὅταν τά ἐπιβαλλόμενα στήν ἐπιχείρηση αὐτή ποσά ἀποτελοῦν ἔξοδα συνήθη γιά τέτοιου εἴδους ἐλέγχους καί δέν ἀνέρχονται σέ ποσό πού νά δύναται νά ἀποθαρρύνει τίς ἐπιχειρήσεις νά ἀναπτύξουν τίς δραστηριότητες, τίς ὁποῖες ἔχει ὡς σκοπό νά ἐνθαρρύνει ἡ χορήγηση τῆς ἐνισχύσεως.

Στήν ὑπόθεση 233/81,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Verwaltungsgericht τῆς Φραγκφούρτης ἐπί τοῦ Μάιν πρός τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, μέ τήν ὁποία ζητεῖται στό πλαίσιο τῆς ἐκκρεμοῦς ἐνώπιον τοῦ αἰτοῦντος δικαστηρίου διαφορᾶς μεταξύ

Denkavit Futtermittel GmbH, Warendorf,

καί

Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας της Γερμανίας, ἐκπροσωπουμένης ἀπό τό Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft (Ὁμοσπονδιακή Ὑπηρεσία Διατροφῆς καί Δασοπονίας), Φραγκφούρτη ἐπί τοῦ Μάιν,

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ἡ γερμανική.

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 26ης Ἰουλίου 1979, περί τῶν λεπτομερειῶν παροχῆς ἐνισχύσεων στό ἀποκορυφωμένο γάλα πού μεταποιεῖται σέ σύνθετες τροφές καί στό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πού προορίζεται ἰδίως γιά τήν διατροφή μόσχων (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ. 03/026, σ. 12),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, G. Bosco, A. Touffait καί O. Due, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Χλωρό καί F. Grévisse, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: F. Capotorti
γραμματεύς: H. A. Rühl, κύριος ὑπάλληλος διοικήσεως

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Ἡ διάταξη περί παραπομπῆς, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί διαδικασία

Ἡ ἑταιρία Denkavit Futtermittel GmbH, προσφεύγουσα στήν κυρία δίκη, εἶναι παραγωγός ὑποκαταστάτων τροφῶν μέ βάση τό γάλα γιά μόσχους. Γιά νά παρασκευάσει τά ἀνωτέρω προϊόντα χρησιμοποιεῖ ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη, γιά τό ὁποῖο τῆς χορηγεῖται ἐνίσχυση. Μέ τήν ἐνίσχυση ἀποσκοπεῖται ἡ προώθηση τῆς διαθέσεως τμήματος τῶν περισσευμάτων τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων μέσω τοῦ τομέως τῆς διατροφῆς τῶν ζώων.

Ἡ χορήγηση τῆς ἐνισχύσεως, καθώς καί ἡ ἐξέταση τῶν προϋποθέσεων ἀπό τίς ὁποῖες ἐξαρτᾶται, καί τά μέτρα ἐλέγχου πραγματοποιοῦνται βάσει τῶν ἀκολούθων κειμένων:

— κανονισμός 804/68 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 27ης Ἰουνίου 1968, περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τοῦ γάλακτος καί τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., Ν 148, τόμ. 03/003, σ. 82). Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 10, παράγραφος 1, τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ, πού εἶναι βασικός γιά τόν τομέα τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων, «χορηγοῦνται ἐνισχύσεις γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα καί γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πού παράγονται στήν Κοινότητα καί χρησιμοποιοῦνται γιά τήν διατροφή ζώων, ἄν τά προϊόντα αὐτά ἀνταποκρίνονται σέ ὁρισμένες προϋποθέσεις»·

— κανονισμός 986/68 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 15ης Ἰουλίου 1968, περί θεσπίσεως τῶν γενικῶν κανόνων σχετικά μέ τήν χορήγηση ἐνισχύσεων γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα καί τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πού προορίζεται γιά τήν διατροφή ζώων (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., Ν 169, τόμ. 03/003, σ. 120). Ὁ ἐν λόγω κανονισμός, ὁ ὁποῖος βασίζεται ἐπί τοῦ ἄρθρου 10, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ 804/68 θεσπίζει τίς βασικές οὐσιαστικές προϋποθέσεις τοῦ συστήματος ἐνισχύσεων. Ὁ ὀργανισμός παρεμβάσεως κάθε κράτους μέλους ὀφείλει νά καταβάλει τό ποσόν τῆς ἐνισχύσεως, ὅταν προσκομισθεῖ ἡ ἀπόδειξη ὅτι τό ἀποκορυφωμένο γάλα ἐχρησιμοποιήθη γιά τήν διατροφή ζώων ἤ γιά τήν παρασκευή συνθέτων τροφῶν ἤ ὅτι τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη μετουσιώθη ἤ ἐχρησιμοποιήθη γιά τήν παρασκευή συνθέτων τροφῶν. Κατά τό ἄρθρο 3, παράγραφος 3, ὁ ἔλεγχος πού ἀπαιτεῖται γιά νά τηροῦνται οἱ διατάξεις αὐτές «ἐξασφαλίζεται ἀπό ἕνα δημόσιο ὀργανισμό σέ κάθε κράτος μέλος»·

— κανονισμός 1725/79 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 26ης Ἰουλίου 1979, περί τῶν λεπτομερειῶν παροχῆς ἐνισχύσεων στό ἀποκορυφωμένο γάλα πού μεταποιεῖται σέ σύνθετες τροφές καί στό ἀποκορυφωμένο γάλα εἰς κόνιν πού προορίζεται γιά τήν διατροφή μόσχων (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., Ν 199, τόμ. 03/026, σ. 12). Ὁ κανονισμός αὐτός, πού ἐξεδόθη κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 10, παράγραφος 3, τοῦ βασικοῦ κανονισμοῦ 804/68, προβλέπει τίς διατάξεις ἐκτελέσεως τοῦ κανονισμοῦ 986/68. Δίδει ὁρισμό μερικῶν ἐννοιῶν (παραδείγματος χάριν «μετουσίωση» καί «σύνθετες τροφές»), θεσπίζει λεπτομερεῖς κανόνες ἐν σχέσει πρός τήν διαδικασία παρασκευῆς καί κυκλοφορίας στό ἐμπόριο τῶν τροφῶν γιά ζῶα καί καθορίζει τά μέτρα ἐλέγχου.

Οἱ κοινοτικοί αὐτοί κανονισμοί ἐφηρμόσθησαν στήν Γερμανία βάσει τοῦ γερμανικοῦ ἐκτελεστικοῦ νόμου περί τῆς κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορῶν (BGBl. I, 1972, σ. 1617), μέ τήν ἔκδοση τῆς γερμανικῆς κανονιστικῆς ἀποφάσεως περί χορηγήσεως ἐνισχύσεων γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα, τῆς 31ης Μαΐου 1977 (BGBl. I, σ. 792).

Ἐνίσχυση χορηγεῖται γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πού χρησιμοποιεῖται σέ ὑποκατάστατες τροφές γιά ζῶα μέ βάση τό γάλα, ἄν τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη συγκεντρώνει τίς προϋποθέσεις πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 4 τοῦ ἰδίου κανονισμοῦ. Πρός τήρηση τῶν ἐν λόγω διατάξεων οἱ ἐθνικές ἀρχές ὑποχρεοῦνται νά λάβουν τά μέτρα ἐλέγχου πού ἐπιβάλλει τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79. Βάσει αὐτῆς τῆς ὑποχρεώσεως ἐκτός ἀπό τόν τακτικό λογιστικό ἔλεγχο, ὀφείλουν ἐπίσης, τουλάχιστον μία φορά τόν μήνα, νά προβοῦν σέ δειγματοληψία τῶν σχετικῶν προϊόντων ἀπό τίς ἐπιχειρήσεις παραγωγῆς καί στήν ἀνάλυσή τους.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 τῆς ἀνωτέρω γερμανικῆς κανονιστικῆς ἀποφάσεως περί χορηγήσεως ἐνισχύσεων γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα, ὀφείλονται τέλη γιά τά ἔξοδα πού προκύπτουν ἀπό τήν δειγματοληψία καί τήν ἀνάλυσή τους. Ἡ διάταξη αὐτή ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Ὅταν, βάσει τῶν κειμένων πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 1, ἡ διοικητική ἐπίβλεψη ἐπιβάλλει δειγματοληψία ἤ ἀναλύσεις προϊόντων, τά ἔξοδα συσκευασίας καί μεταφορᾶς τῶν δειγμάτων καθώς καί τά ἔξοδα ἀναλύσεως τῶν προϊόντων πρέπει νά ἀποδίδονται στίς ἁρμόδιες ὑπηρεσίες

δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2. Ὀφειλέτης τῶν ἐν λόγω ἐξόδων εἶναι ὁ αἰτῶν τήν ἐνίσχυση.»

Βάσει τῆς διατάξεως αὐτῆς ἡ ἑταιρία Denkavit Futtermittel GmbH (ἐφ' ἑξῆς: Denkavit) ἔλαβε ἔνταλμα πληρωμῆς ἐξόδων γιά ποσό 329,90 γερμανικῶν μάρκων (DM). Τά ἔξοδα ἐλέγχου ἀφοροῦσαν αἴτηση περί χορηγήσεως ἐνισχύσεως ποσοῦ 1 745 604,58 DM γιά 115 572 kg ἀποκορυφωμένου γάλακτος σέ σκόνη.

Κατόπιν ὑποβληθείσης ἐνστάσεως πού ἀπερρίφθη, ἡ Denkavit προσέφυγε στό Verwaltungsgericht τῆς Φραγκφούρτης ἐπί τοῦ Μάιν, τό ὁποῖο ἀνέβαλε τήν ἔκδοση ὁριστικῆς ἀποφάσεως γιά νά ὑποβάλει στό Δικαστήριο τό ἀκόλουθο προδικαστικό ἐρώτημα:

«Συμβιβάζεται μέ τό κοινοτικό δίκαιο ἡ εἴσπραξη ἀπό τήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας τελῶν γιά τόν ἔλεγχο προϊόντων, πού διενεργεῖται κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ (ΕΟΚ) 1725/79 τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 26ης Ἰουλίου 1979 (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., Ν 199, τόμ. 03/026, σ. 12);»

Ἡ διάταξη περί παραπομπῆς, τῆς 8ης Ἰουλίου 1981, ἐπρωτοκολλήθη στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 17 Αὐγούστου 1981.

Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου ΕΟΚ κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις ἡ ἑταιρία Denkavit, προσφεύγουσα στήν κυρία δίκη, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Dietrich Ehle, δικηγόρο παρά τῷ Landgericht τῆς Κολωνίας, ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν M. Seidel καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Meinhard Hill, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν Albert Stockburger, δικηγόρο Φραγκφούρτης.

Κατόπιν ἐκθέσεως τοῦ εἰσηγητοῦ δικαστοῦ καί μετ' ἀκρόαση τοῦ γενικοῦ εἰσαγγελέως, τό Δικαστήριο ἀπεφάσισε τήν ἔναρξη τῆς προφορικῆς διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή ἀποδείξεων.

II — Περίληψη τῶν γραπτῶν παρατηρήσεων πού κατετέθησαν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

Ὅσον ἀφορᾶ τά πραγματικά περιστατικά ἡ Denkavit παρατηρεῖ, κατά πρῶτον, ὅτι οἱ ἑταιρίες τοῦ ἰδίου ὁμίλου πού εἶναι ἐγκατεστημένες σέ ἄλλα κράτη μέλη τῆς ΕΟΚ, ὑπόκεινται παρομοίως στούς λεγομένους «συνήθεις» ἐλέγχους δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79. Καμμία ὅμως ἀπ' αὐτές δέν καταβάλλει τέλη γιά τά ἔξοδα πού ἀναφέρονται στήν διενέργειά τους.

Ὅσον ἀφορᾶ τό νομικό μέρος ἡ Denkavit προβάλλει τρία ἐπιχειρήματα γιά νά ὑποστηρίξει ὅτι ἡ εἴσπραξη τελῶν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 τῆς γερμανικῆς κανονιστικῆς ἀποφάσεως περί χορηγήσεως ἐνισχύσεων γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα ἀντιβαίνει πρός τό κοινοτικό δίκαιο:

1) δέν ὑπάρχει καμμία νομική βάση ἀπό ἀπόψεως κοινοτικοῦ δικαίου γιά τήν εἴσπραξη ἑνός τέτοιου τέλους, ἐπειδή τά κράτη μέλη δέν ἔχουν ἁρμοδιότητα νά θεσπίσουν ἐθνική ρύθμιση, σχετική μέ τά ἔξοδα ἐλέγχου πού ἐπιβάλλει ἡ Κοινότητα·

2) ὑπάρχει παράβαση τοῦ κοινοῦ συστήματος τιμῶν·

3) ἡ δραστηριότης τῆς διοικήσεως πού εἶναι γενεσιουργός αἰτία τῶν ἐξόδων ἀσκεῖται πρός τό γενικό συμφέρον.

1. *Ἐπί τῆς ἐλλείψεως κοινοτικῆς ρυθμίσεως, περί ἐξόδων,* ἡ *Denkavit* παρατηρεῖ ὅτι τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 δέν περιέχει καμμία διάταξη περί τῶν ἐξόδων συνήθων ἐλέγχων, στούς ὁποίους ὀφείλουν νά προβοῦν οἱ ἀρχές ἔναντι ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων πού παράγουν τά ἐν λόγω προϊόντα. Ἀντιθέτως τό ἄρθρο 9, παράγραφος 4, τοῦ ἀναφερθέντος κανονισμοῦ προβλέπει τήν ἀπόδοση ἐξόδων γιά τήν περίπτωση πού πρέπει νά διενεργηθεῖ εἰδικός ἔλεγχος, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου καί πρός τό συμφέρον του.

Ὁ κανονισμός κάνει ἐπομένως σαφή διάκριση μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν τύπων ἐλέγχου. Ἐξ αὐτοῦ συνάγεται, κατά τήν Denkavit, ὅτι ὁ νομοθέτης ἐνσυνειδήτως δέν ἐπεβάρυνε καθόλου τούς δικαιούχους τῶν ἐνισχύσεων μέ τά ἔξοδα πού προέρχονται ἀπό συνήθεις ἐλέγχους. Ὁ κανονισμός 1725/79 ἀποτελεῖ ἐξαντλητική ρύθμιση. Τά κράτη μέλη δέν δύνανται ἐπομένως νά ἀπαιτήσουν τέλη γιά τά ἔξοδα πού προέρχονται ἀπό συνήθεις ἐλέγχους.

Ἡ Denkavit ἰσχυρίζεται ἐξ ἄλλου ὅτι τά κράτη μέλη δέν εἶναι ἁρμόδια νά θεσπίσουν ἐθνική ρύθμιση ὡς πρός τά ἔξοδα. Ἡ ἀπόφαση τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1978 (Bussone κατά ἰταλικοῦ ὑπουργείου γεωργίας, 31/78, Rec., σ. 2429) φαίνεται ὅτι ἐκκινεῖ ἀπό διαφορετική ἰδέα, ἀλλά ἡ ἀπόφαση αὐτή δέν ἔχει σχέση μέ τήν προκειμένη ὑπόθεση. Ἀφ' ἑνός, ἡ ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν αὐτῶν, γιά τήν ὁποία ἐπρόκειτο στήν ὑπόθεση αὐτή, δέν ἀποσκοποῦσε στήν ἐνοποίηση τῶν τιμῶν, ἀντιθέτως πρός ὅ,τι προβλέπεται γιά τήν ἀγορά τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων πού ἐφαρμόζεται στήν προκειμένη περίπτωση. Ἀφ' ἑτέρου, στήν ἐν λόγω ἀπόφαση ἐπρόκειτο γιά ἐλέγχους ποιότητος πού διενεργοῦντο πρός τό συμφέρον τοῦ καταναλωτοῦ, ἐνῶ ἡ παρούσα ὑπόθεση ἀφορᾶ ἐλέγχους πού διενεργοῦνται ἀποκλειστικῶς πρός τό γενικό συμφέρον.

Ἐπί πλέον, ἡ ρύθμιση τῶν ἐπιδίκων ἐξόδων δέν ὑπάγεται στούς διαδικαστικούς κανόνες, ἀλλά ἀποτελεῖ μία πρόσθετη προϋπόθεση γιά τήν χορήγηση τῆς ἐνισχύσεως, προϋπόθεση ἡ ὁποία δέν προβλέπεται ἀπό τόν κανονισμό 1725/79 πού ρυθμίζει τό θέμα.

Κατά τήν Denkavit, ἀκόμη καί ἡ Ἐπιτροπή δέν ἔχει ἁρμοδιότητα νά ἐπιβάλει στίς ἐνδιαφερόμενες ἐπιχειρήσεις, μέσω τοῦ κανονισμοῦ 1725/79, ὑποχρέωση νά φέρουν τά ἔξοδα πού προκύπτουν ἀπό τούς ἐν λόγω ἐλέγχους. Πράγματι, τό ἄρθρο 4, παράγραφος 2, τοῦ κανονισμοῦ 986/68 τοῦ Συμβουλίου ὁρίζει ὅτι «τά κράτη μέλη λαμβάνουν τά *ἀναγκαῖα* μέτρα γιά τήν ἐφαρμογή τοῦ κανονισμοῦ. Ὁ κανονισμός τῆς Ἐπιτροπῆς πού ἐξεδόθη πρός ἐκτέλεσή του δέν εἶναι δυνατόν νά τροποποιεῖ τόν βασικό κανονισμό, οὔτε νά παρεκκλίνει ἀπ' αὐτόν. Ἐπομένως δέν εἶναι ἀναγκαία ἡ ρύθμιση τῶν ἐξόδων γιά τήν ἄσκηση ἐλέγχου ἐκ μέρους τοῦ κράτους (ἀπόφαση τῆς 14ης Δεκεμβρίου 1972, Marimex κατά Administration italienne des finances, 29/72, Slg., σ. 1309, σκέψη 5· ἀπόφαση τῆς 25ης Ἰανουαρίου 1977, Bauhuis κατά ὁλλανδικοῦ κράτους, 46/76, Slg., σ. 5, σκέψη 14). Ἡ ἴδια ἄποψη ἰσχύει a fortiori γιά τίς σχέσεις μεταξύ ἑνός κανονισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς καί μιᾶς ἐκτελεστικῆς ἐθνικῆς κανονιστικῆς ἀποφάσεως (πρβλ. ἀπόφαση τῆς 11ης Φεβρουαρίου 1971, Norddeutscher Vieh- und Fleischkontor κατά Hauptzollamt Hamburg-St. Annen, 39/70, Slg., σ. 49, σκέψη 4).

Τελικῶς, ἡ Denkavit τονίζει ὅτι ἡ κατανομή τοῦ βάρους τῆς ἀποδείξεως πού λανθάνει στόν κανονισμό 1725/79 δέν εἶναι δυνατόν νά χρησιμοποιηθεῖ ὡς βάση γιά τήν ὑποχρέωση νά φέρει τά ἔξοδα· πρόκειται γιά δύο διαφορετικούς κανόνες πού, στήν προκειμένη περίπτωση, δέν ἔχουν σχέση μεταξύ τους. Τό κοινοτικό δίκαιο δέν περιλαμβάνει γενική ἀρχή, βάσει τῆς ὁποίας οἱ νόμιμοι διοικητικοί ἔλεγχοι δικαιολογοῦν τήν εἴσπραξη τέλους γιά τά ἔξοδα πού προκύπτουν ἀπό αὐτούς (ἀπόφαση τῆς 5ης Ἰουλίου 1978, πόλη τῆς Φραγκφούρτης ἐπί τοῦ Μάιν κατά Neumann, 137/77, Slg., σ. 1637, σκέψη 12).

Ἡ *κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας* θεωρεῖ ὅτι τά ἔξοδα ἐλέγχων πού προβλέπει τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 συνιστοῦν προϋπόθεση πού πρέπει νά ὑπάρχει πρός ἀπόκτηση τοῦ δικαιώματος ἐπί τῆς ἐνισχύσεως. Οἱ προϋποθέσεις αὐτές ἀναφέρονται στό

ἄρθρο 1, 3 καί 4 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 καί στό ἄρθρο 1 τοῦ κανονισμοῦ 986/68. Ἀπό τούς γενικούς κανόνες πού ἐφαρμόζονται περί ἀποδείξεως προκύπτει ὅτι ἡ πλήρωση τῶν προϋποθέσεων αὐτῶν πρέπει νά ἀποδειχθεῖ ἐξόδοις του ἀπό ἐκεῖνον πού ἐπικαλεῖται ἕνα δικαίωμα. Ἡ ἀπόδειξη αὐτή δέν εἶναι δυνατή χωρίς ἐργαστηριακό ἔλεγχο τῶν συνθέτων ζωοτροφῶν πού παρασκευάζονται σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 4 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79. Γιά τόν λόγο αὐτό, τά ἔξοδα τῶν ἐν λόγω ἐλέγχων θά πρέπει νά βαρύνουν τήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση.

Πράγματι, ἡ ρύθμιση τῶν ἐξόδων αὐτῶν ἀποτελεῖ ἀναπόσπαστο τμῆμα τῶν διαδικαστικῶν κανόνων πού ἐφαρμόζονται κατά τήν ἐκτέλεση τοῦ κανονισμοῦ. Σύμφωνα μέ τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ἐλλείψει κοινοτικῆς ρυθμίσεως ἐναπόκειται στά κράτη μέλη νά καθορίσουν τίς ἀναγκαῖες διαδικαστικές διατάξεις ἤ νά ἐφαρμόσουν, ἐνδεχομένως, τούς ὑπάρχοντες ἐθνικούς διαδικαστικούς κανόνες. Σέ μία τέτοια περίπτωση ἡ εἴσπραξη ἀπό τό κράτος τελῶν πού προορίζονται γιά τήν κάλυψη τῶν ἐξόδων ἐλέγχου πού ἐπιβάλλει τό κοινοτικό δίκαιο πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς νόμιμη (ἀπόφαση τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1978, Bussone κατά ἰταλικοῦ ὑπουργείου γεωργίας, 31/78, Slg., σ. 2429· ἀπόφαση τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1976, Rewe κατά Landwirtschaftskammer Saarland, 33/76, Slg., σ. 1989· ἀπόφαση τῆς 16ης Δεκεμβρίου 1976, Comet κατά Produktschap voor Siergewassen, 45/79, Slg., σ. 2043· ἀπόφαση τῆς 12ης Ἰουνίου 1980, Lippische Hauptgenossenschaft καί Westfälische Central-Genossenschaft κατά Balm, 119, καί 126/79, Slg., σ. 1863).

Ἡ ἑρμηνεία αὐτή δέν ἀντιβαίνει πρός τό ἄρθρο 9, παράγραφος 4, τοῦ κανονισμοῦ 1725/79. Ἡ διάταξη αὐτή ἀφορᾶ μᾶλλον μία εἰδική περίπτωση, δηλαδή τήν περίπτωση εἰδικῆς ἐρεύνης πού πραγματοποιεῖται πρός τό ἀποκλειστικό συμφέρον τοῦ δικαιούχου τῆς ἐνισχύσεως, ἄν αὐτός, μετά τόν πρῶτο ἔλεγχο βάσει τοῦ ἄρθρου 10, ὁ ὁποῖος κατέληξε σέ ἀρνητικό ἀποτέλεσμα, ἐν τούτοις ἐπιθυμεῖ ἀκόμη νά ἀποδείξει ὅτι δικαιοῦται τῆς ἐνισχύσεως.

Ἡ *Ἐπιτροπή* παρατηρεῖ ὅτι οἱ λεπτομέρειες τῆς διαδικασίας ἐλέγχου πρέπει νά ρυθμίζονται ἀπό τά κράτη μέλη, ἐφ' ὅσον ὁ κοινοτικός νομοθέτης ἀπέφυγε νά ρυθμίσει ὁ ἴδιος τό σύνολο τῆς διαδικασίας. Παρομοίως, τό ζήτημα τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐλέγχων πρέπει νά ἐπαφίεται στήν ἐκτίμηση τῶν κρατῶν μελῶν (ἀπόφαση Bussone, 31/78, ἤδη ἀναφερθεῖσα· ἀπόφαση τῆς 12ης Ἰουνίου 1980, Express Dairy Foods, 130/79 Slg., σ. 1887).

Ἡ Ἐπιτροπή θεωρεῖ ὅτι τό ἄρθρο 9, παράγραφος 4, τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 ἀφορᾶ μία ἐξαιρετική περίπτωση. Πράγματι ὁ κοινοτικός νομοθέτης ἔκρινε σκόπιμο, γιά τήν ἐξαιρετική αὐτή περίπτωση τῆς ἀποδόσεως ἐνισχύσεως πού κατεβλήθη ἀχρεωστήτως (ὅταν οἱ «συνήθεις» ἔλεγχοι ἀποδοῦν σέ ἀρνητικό ἀποτέλεσμα), νά προβλέψει τήν δυνατότητα «εἰδικῆς» ἐρεύνης, ἡ ὁποία ἐπιτρέπει στόν ἐδιαφερόμενο νά ἀποδείξει ὅτι μόνον ἕνα τμῆμα τοῦ προϊόντος του δέν πληροῖ τίς προϋποθέσεις πού προβλέπονται ἀπό τόν κανονισμό. Δέν εἶναι δυνατόν νά γίνει ἐξ αὐτοῦ ἐφαρμογή ὡς πρός τήν χρηματοδότηση τῶν γενικῶν μέτρων ἐλέγχου πού ἀναφέρονται στό ἄρθρο 10.

2. *Ἐπί τῆς παραβιάσεως τοῦ κοινοῦ συστήματος τιμῶν,* ἡ *Denkavit* ἀναφέρεται στήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου, ἀπό τήν ὁποία συνάγεται ὅτι τά κράτη μέλη δέν δύνανται πλέον νά παρέμβουν μέ μονομερῶς λαμβανόμενα μέτρα στόν μηχανισμό τῆς διαμορφώσεως τῶν τιμῶν, ὅπως προκύπτει ἀπό τήν κοινή ὀργάνωση τῶν ἀγορῶν (ἀπόφαση τῆς 18ης Ὀκτωβρίου 1979, γενικός εἰσαγγελεύς κατά Buys καί λοιπῶν, 5/79, Slg., σ. 3223). Τό ὕψος τῶν ἐν λόγω ἐνισχύσεων δέν εἶναι ἐπομένως δυνατό νά ἐπηρεασθεῖ οὔτε

ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως ἀπό τά μέτρα πού ἔλαβε μονομερῶς ἕνα κράτος μέλος.

Ἡ Denkavit ὑποστηρίζει ὅτι ἡ εἴσπραξη τελῶν γιά τά ἔξοδα ἐλέγχου στήν πραγματικότητα μειώνει τήν χορηγηθεῖσα ἐνίσχυση. Λόγω τοῦ γεγονότος αὐτοῦ, ἀπειλεῖται καί ἡ ἐπίτευξη τοῦ σκοποῦ τῆς Κοινότητος, ὁ ὁποίος συνίσταται στόν καθορισμό τῶν ἐνισχύσεων ὑάσει οἰκονομικῶν κριτηρίων πού καθορίζονται ἀπό τό ἄρθρο 26 τοῦ κανονισμοῦ 986/68, ὅπως ἰσχύει μετά τόν κανονισμό 666/74 (JO 1974, L 85, σ. 58). Κατά συνέπεια ἡ τιμή, μετ' ἀφαίρεση κάθε ἐπιβαρύνσεως καί ἐξόδου, τοῦ ἀποκορυφωμένου γάλακτος σέ σκόνη πού προορίζεται γιά τήν διατροφή ζώων θά εἶναι ὑψηλότερη στήν Γερμανία, ἀπ' ὅ,τι στά ἄλλα κράτη μέλη, ὅπου δέν ἰσχύει ἕνα τέτοιο σύστημα.

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση* θεωρεῖ ὅτι δέν πρόκειται, στήν προκειμένη ὑπόθεση, γιά ἄμεση παραβίαση τοῦ συστήματος τιμῶν. Κατά συνέπεια, ἡ ἀπόφαση τῆς 23ης Ἰανουαρίου 1975 (Galli, 31/74, Slg., σ. 47, σκέψη 15) δέν εἶναι σχετική μέ τήν προκειμένη περίπτωση. Ἐπί πλέον ὑπάρχει ἔμμεσο ἐμπόδιο, τό ὁποῖο δέν ἔχει καμμία συνέπεια στό ἐπίπεδο τῶν ἀριθμῶν. Πράγματι, τά τέλη πού ἀφοροῦν τά ἔξοδα ἐλέγχου ἀνέρχονται στό 0,03 % τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν ἐν λόγω ἐνισχύσεων.

Οὔτε ὑπάρχει παραβίαση τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος (ἄρθρο 40, παράγραφος 3, τῆς συνθήκης ΕΟΚ), διότι τά ἐν λόγω τέλη ἐπιβάλλονται ὑάσει ἐνιαίων κριτηρίων. Τό γεγονός ὅτι ἄλλα κράτη μέλη δέν εἰσπράττουν τά ἴδια τέλη ἤ δέν εἰσπράττουν καθόλου τέλη δέν συνιστᾶ ὁποιαδήποτε παραβίαση τῆς ἀρχῆς τῆς ἰσότητος, ἀλλά ἐμπίπτει ἁπλῶς στήν ἄσκηση τῆς ἁρμοδιότητος τῶν κρατῶν μελῶν νά προβλέπουν, μέχρις ἐναρμονίσεως τοῦ ἐν λόγω τομέως, ἐθνικούς κανόνες περί ἐξόδων ἐλέγχων.

Ἡ *Ἐπιτροπή* ἀναφέρεται στήν ἀπόφαση πού ἐξεδόθη ἐπί τῆς ὑποθέσεως 31/78, Bussone (πού ἤδη ἀνεφέρθη), ὑάσει τῆς ὁποίας ἡ ἐλευθερία πού παρέχεται στά κράτη μέλη ἐν σχέσει πρός τόν τρόπο ἐξοφλήσεως τῶν δαπανῶν διοικητικῆς φύσεως δέν εἶναι δυνατόν νά χρησιμοποιηθεῖ μέ τρόπο ὥστε νά θέσει σέ κίνδυνο τόν σκοπό τῆς ρυθμίσεως πού τήν παραχωρεῖ. Τό ποσό τῶν ἐξόδων ἐλέγχου, ὅμως, δέν εἶναι τέτοιο ὥστε νά θέσει σέ κίνδυνο τόν σκοπό τῶν ἐνισχύσεων, δηλαδή τήν ἐγγύηση τῆς ἐνδεικτικῆς τιμῆς. Δεδομένης τῆς σχέσεως μεταξύ τοῦ ποσοῦ τῶν ἐξόδων ἐλέγχου (329,90 DM) καί τοῦ ποσοῦ τῆς ἐνισχύσεως (1,7 ἑκατομμύρια DM), δέν εὐσταθεῖ ὁ ἰσχυρισμός ὅτι ἡ εἴσπραξη τελῶν εἶναι δυνατόν νά ἐμποδίσει τήν πραγματοποίηση τοῦ σκοποῦ τῆς ἐνισχύσεως. Ἡ σχέση μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν ποσῶν, ὅπως ἐμφανίζεται στήν προκειμένη περίπτωση εἶναι ἐξ ἄλλου ἀντιπροσωπευτική.

3. *Ὡς πρός τήν φύση τῶν ἐξόδων,* ἡ Denkavit παρατηρεῖ ὅτι ἀπό τήν νομολογία τοῦ Δικαστηρίου συνάγεται ὅτι ἡ δραστηριότης τῆς κρατικῆς διοικήσεως, πού προορίζεται νά διατηρήσει ἕνα σύστημα ἐλέγχων πρός τό γενικό συμφέρον δέν εἶναι δυνατόν νά θεωρηθεῖ ὡς ὑπηρεσία πού παρεσχέθη σέ ἰδιώτη, ἡ ὁποία νά δικαιολογεῖ τήν ἐπιβολή χρηματικῆς ἐπιβαρύνσεως. Τέτοιου εἴδους ἔξοδα πρέπει ἀντιθέτως νά βαρύνουν τό σύνολο.

Ἡ Denkavit τονίζει ὅτι ἡ ἐνίσχυση γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη χορηγεῖται ἀποκλειστικῶς πρός τό γενικό συμφέρον. Δέν ἀποσκοπεῖ νά παραχωρήσει πλεονέκτημα στήν ἐνδιαφερομένη βιομηχανία, ἀλλά νά ἐξασφαλίσει τήν ὀρθή λειτουργία τῆς κοινῆς ὀργανώσεως τῆς ἀγορᾶς (ἀπόφαση τῆς 14ης Μαρτίου 1973 Westzucker, 57/72, Slg., σ. 321, σκέψη 20· ἀπόφαση τῆς 21ης Φεβρουαρίου 1974, Birra Dreher, 162/73, Slg., σ. 201, σκέψη 8). Ἡ χορήγηση ἀμέσου ἐνισχύσεως ἔχει ὡς σκοπό νά ἀποφεύγεται ἡ ἐναποθήκευση τοῦ ἀποκορυφωμένου γάλακτος σέ σκόνη.

Ἂν ὅμως ἡ ἴδια ἡ ἐνίσχυση χορηγεῖται πρός τό γενικό συμφέρον, αὐτό ἰσχύει a fortiori γιά τούς συνήθεις ἐλέγχους, πού πραγματοποιοῦνται στό πλαίσιο τοῦ συστήματος τῆς ἐνισχύσεως. Σκοπός τῶν ἐλέγχων εἶναι ἀκριβῶς νά ἐξασφαλίζεται ὅτι τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πράγματι ἐχρησιμοποιήθη γιά τήν διατροφή τῶν ζώων καί νά ἀποφεύγεται ἡ πολλαπλή χορήγηση τῆς ἐνισχύσεως γιά τό ἴδιο προϊόν (6λ. 3η αἰτιολογική σκέψη τοῦ κανονισμοῦ 1725/79). Κατά τήν Denkavit πρόκειται ἑπομένως γιά δημοσιονομικό ἔλεγχο, πού διενεργεῖται ἀποκλειστικῶς πρός τό συμφέρον τῆς Κοινότητος.

Ὡς συμπέρασμα ἡ Denkavit προτείνει στό Δικαστήριο νά ἀπαντήσει στό ἐρώτημα πού ὑπέβαλε τό Verwaltungsgericht ὡς ἀκολούθως:

«Τά τέλη πού ἡ Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας εἰσπράττει ἀπό αὐτούς πού ζητοῦν ἐνισχύσεις γιά τά ἔξοδα συσκευασίας καί μεταφορᾶς δειγμάτων καθώς καί γιά τά ἔξοδα ἐλέγχων τῶν προϊόντων, οἱ ὁποῖοι διενεργοῦνται κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79, ἀντιβαίνουν πρός τόν κανονισμό 1725/79 καθώς καί πρός τούς κανονισμούς 804/68 καί 986/68.»

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση* ὑποστηρίζει ὅτι οὔτε τό ἐν λόγω σύστημα ἐνισχύσεων οὔτε τό σύστημα ἐλέγχου, πού συνδέεται μέ αὐτό, ἔχουν ὡς ἀποκλειστικό σκοπό τό δημόσιο συμφέρον. Τό δημόσιο συμφέρον ἐνυπάρχει μόνον κατά τήν δημιουργία ὁρισμένων κινήτρων γιά τούς ἐπιχειρηματίες. Κάθε ἐπιχειρηματίας ἑπομένως ἀποφασίζει ἂν ἔχει συμφέρον νά ἀπολαύει τῶν κινήτρων αὐτῶν. Ἡ χορηγουμένη ἐνίσχυση συνιστᾶ ἐπί πλέον ἕνα οἰκονομικό πλεονέκτημα γιά τούς παρασκευαστές συνθέτων ζωοτροφῶν, διότι τούς ἐπιτρέπει νά προσφέρουν σύνθετες ζωοτροφές ὑψηλῆς ποιότητος σέ χαμηλή τιμή καί νά ἐπιτύχουν μέ αὐτόν τόν τρόπο ἕνα πλεονέκτημα ἐντός τῆς ἀγορᾶς.

Βάσει τῶν σκέψεων αὐτῶν ἡ γερμανική κυβέρνηση προτείνει ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά ἐφαρμοσθεῖ στήν προκειμένη περίπτωση ἡ νομολογία πού ἀφορᾶ τίς δραστηριότητες τῆς κρατικῆς διοικήσεως περί ἐφαρμογῆς ἑνός μέτρου ἐλέγχου, πού ἔχει θεσπισθεῖ ἀποκλειστικῶς πρός τό δημόσιο συμφέρον καί τό ὁποῖο, ἐξ αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, δέν συνιστᾶ ὑπηρεσία πού παρεσχέθη σέ ἰδιώτη. Οἱ ἔλεγχοι στούς ὁποίους ἀναφέρεται ἡ νομολογία αὐτή ἐπεδίωκαν *ἀποκλειστικῶς* στόχους ὑγειονομικῆς πολιτικῆς στό πλαίσιο τῆς εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων προερχομένων ἀπό ἄλλο κράτος μέλος. Τά ὑπό κρίση συμφέροντα στίς ὑποθέσεις αὐτές ἦταν ἑπομένως διαφορετικά ἀπό τά συμφέροντα πού ἐμπλέκονται στήν παρούσα ὑπόθεση, ὅπου μόνον οἱ ἐπίδικοι ἔλεγχοι ἐπιτρέπουν τήν ἀπόδειξη ὑπάρξεως δικαιώματος πρός λήψη ἐνισχύσεως.

Ἐν συμπεράσματι ἡ γερμανική κυβέρνηση ὑποστηρίζει ὅτι ἡ ἀπάντηση στό ὑποβληθέν ἐρώτημα πρέπει νά εἶναι καταφατική.

Ἡ *Ἐπιτροπή* ὑποστηρίζει ὅτι ἡ νομολογία τοῦ Δικαστηρίου δέν ἐπιτρέπει τήν συναγωγή τεκμηρίου περί τοῦ ὅτι τά κράτη μέλη δέν εἶναι ἐξουσιοδοτημένα νά εἰσπράττουν τέλη γιά ἔξοδα ἐλέγχου παρά μόνο στήν περίπτωση πού ὑπάρχει ἀντιπαροχή ἐκ μέρους τοῦ κράτους. Ὑπάρχει μόνον ἕνα προηγούμενο, ἡ ἀπόφαση τῆς 25ης Ἰανουαρίου 1977 (Bauhuis, 46/76, πού ἤδη ἀνεφέρθη), ἡ ὁποία ὅμως ἀφορᾶ τά ἄρθρα 9, 12, 13 καί 16 τῆς συνθήκης. Στήν προκειμένη ὑπόθεση δέν ἀμφισβητεῖται ἡ ἀρχή τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας, ἀλλά ἡ εἰσπραξη ἐξόδων ἐλέγχων, οἱ ὁποῖοι διενεργοῦνται στό πλαίσιο τῶν κοινῶν ὀργανώσεων τῶν ἀγορῶν.

Παρομοίως, ἡ ἀπόφαση Bussone (31/78, ἤδη ἀναφερθεῖσα) δέν ἐπιτρέπει τό συμπέρασμα ὅτι ἡ εἰσπραξη τέλους γιά ἔλεγχο συνεπάγεται πάντοτε ὅτι οἱ ἔλεγχοι αὐτοί συνιστοῦν ὑπηρεσία πού παρέχει τό κράτος στόν ἐνδιαφερόμενο.

Ἡ Ἐπιτροπή ἀναφέρει ὅτι κάθε δικαιοῦχος ὀφείλει νά προσκομίσει τήν ἀπόδειξη τοῦ δικαιώματός του ἐπί τῆς ἐνισχύσεως. Ὁ δικαιοῦχος δέν ἐκπληροῖ τήν ὑποχρέωσή του νά προσκομίσει τήν ἀπόδειξη παρά μόνον ἀπό τό χρονικό σημεῖο πού τά ἀποτελέσματα τῶν ἐλέγχων πού διενεργήθησαν στήν ἐπιχείρησή του, τά ὁποῖα περιέχονται στά δελτία ἀναλύσεως καί ἐλέγχου, δέν ἔδωσαν ἀφορμή γιά καμμία παρατήρηση (ἄρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχεῖο 6). Τό ἄρθρο 9, παράγραφος 2, ἀναφέρει μέ πλήρη σαφήνεια ὅτι ἡ καταβολή τῆς ἐνισχύσεως ὑπόκειται στόν ὅρο τῆς προσκομίσεως, ἀφ' ἑνός, ἱκανοποιητικῆς ἀποδείξεως περί τῆς μεταποιήσεως κατά τόν μήνα γιά τόν ὁποῖο ζητεῖται ἡ ἐνίσχυση καί, ἀφ' ἑτέρου, τά δικαιολογητικά τῆς ἀναλύσεως καί τοῦ ἐλέγχου πού ἀντιστοιχοῦν στίς ποσότητες πού μετεποιήθησαν κατά τήν διάρκεια τοῦ προηγουμένου τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως περί ἐνισχύσεως μηνός. Ἑπομένως, ἡ ἀρχή πού διενεργεῖ τόν ἔλεγχο, ἐξακριβώνοντας τήν ποιότητα τοῦ ἐμπορεύματος, ἀπαλλάσσει κατά μέγα μέρος τόν δικαιοῦχο ἀπό τήν ὑποχρέωση προσκομίσεως ἀποδείξεως. Ἄν δέν ὑπῆρχε ἔλεγχος τῆς διοικήσεως, θά ἐναπόκειτο στόν δικαιοῦχο νά προσκομίζει ἑκάστοτε τήν ἀπόδειξη περί τῆς ποιότητος, τήν ὁποία ἐνδεχομένως δέν θά ἠδύνατο νά προσκομίσει, παρά μόνον ἄν προέβαινε σέ ἀναλύσεις καί ἐλέγχους κατ' ἰδίαν, συνεχεῖς καί δαπανηρούς.

Ἐν συμπεράσματι, ἡ Ἐπιτροπή προτείνει στό Δικαστήριο νά ἀπαντήσει στό ὑποβληθέν ἐρώτημα ὡς ἑξῆς:

«Ἡ εἰσπραξη ἀπό τήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας τελῶν, τά ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν στά ἔξοδα, στά ὁποῖα πράγματι ὑπεβλήθη ἡ διοίκηση γιά τούς ἐλέγχους ἐμπορευμάτων, οἱ ὁποῖοι διενεργήθησαν κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 26ης Ἰουλίου 1979 (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., Ν 199, τόμ. 03/026, σ. 12) εἶναι σύμφωνη μέ τό κοινοτικό δίκαιο.»

III — Προφορική διαδικασία

Ἡ Denkavit, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Dietrich Ehle, δικηγόρο Κολωνίας, καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν Meinhard Hilf, μέλος τῆς νομικῆς της ὑπηρεσίας, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν Albrecht Stockburger, δικηγόρο Φραγκφούρτης ἐπί τοῦ Μάιν, ἀνέπτυξαν τίς προφορικές παρατηρήσεις τους κατά τήν συνεδρίαση τῆς 26ης Μαΐου 1982.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 30ῆς Ἰουνίου 1982.

Σκεπτικό

1 Μέ διάταξη τῆς 8ης Ἰουλίου 1981, πού περιῆλθε στό Δικαστήριο στίς 17 τοῦ Αὐγούστου 1981 τό Verwaltunsgericht τῆς Φραγκφούρτης ἐπί τοῦ Μάιν ὑπέβαλε, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 177 τῆς συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ἐρώτημα ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 26ης Ἰουλίου 1979, περί τῶν λεπτομερειῶν παροχῆς ἐνισχύσεων στό ἀποκορυφωμένο γάλα πού μεταποιεῖται σέ σύνθετες τροφές καί στό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πού προορίζεται ἰδίως γιά τήν διατροφή μόσχων (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., 03/026, σ. 12).

2 Τό ἐρώτημα αὐτό ἀνέκυψε στό πλαίσιο προσφυγῆς πού ἤσκησε μιά ἐπιχείρηση παραγωγῆς τροφῶν γιά μόσχους μέ βάση τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη κατά ἀποφάσεως τοῦ Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft (Ὁμοσπονδιακή Ὑπηρεσία Διατροφῆς καί Δασοπονίας), γερμανικοῦ ὀργανισμοῦ παρεμβάσεως, ὁ ὁποῖος τήν ὑπεχρέωνε νά καταβάλει ποσό 329,90 μάρκων (DM) ὡς ἔξοδα ἐλέγχου προϊόντων, στά ὁποῖα εἶναι δυνατόν νά χορηγηθεῖ κοινοτική ἐνίσχυση. Ἡ ἀπόφαση αὐτή ἐστηρίζετο στό ἄρθρο 12 τῆς γερμανικῆς κανονιστικῆς ἀποφάσεως τοῦ 1977 περί χορηγήσεως ἐνισχύσεων γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα (Beihilfenverordnung Magermilch, BGBl. I, 1977, σ. 792), τό ὁποῖο προβλέπει ὅτι τά ἔξοδα δειγματοληψίας καί ἀναλύσεων τῶν ἐμπορευμάτων βαρύνουν αὐτόν πού ζητεῖ τήν ἐνίσχυση.

3 Ἐπειδή ἡ ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση ὑπεστήριξε ὅτι οἱ κοινοτικοί κανονισμοί, πού ἐφαρμόζονται γιά τήν μεταποίηση τοῦ ἀποκορυφωμένου γάλακτος σέ σκόνη πού προορίζεται γιά τήν διατροφή ζώων, δέν ἀναγνωρίζουν στά κράτη μέλη καμμία ἁρμοδιότητα ρυθμίσεως τῆς διαδικασίας τῶν ἐλέγχων πού εἶναι ἀναγκαῖοι γιά τήν χορήγηση ἐνισχύσεων στόν τομέα αὐτό, τό Verwaltungsgericht ὑπέβαλε στό Δικαστήριο τό ἐρώτημα ἄν εἶναι σύμφωνο μέ τό κοινοτικό δίκαιο νά εἰσπράττει ἡ Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας τέλη γιά τά ἔξοδα τῶν ἐλέγχων πού διενεργοῦνται στά ἐμπορεύματα κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79.

4 Τό ἐθνικό δικαστήριο ἐρωτᾶ ἄν τό ἀνωτέρω ἄρθρο 10 ἔχει τήν ἔννοια ὅτι δέν ἐπιτρέπει σέ ἕνα κράτος μέλος νά ἐπιβαρύνει τίς ἐνδιαφερόμενες ἐπιχειρήσεις, δυνάμει τῆς ἐθνικῆς του νομοθεσίας, μέ τά ἔξοδα ἐλέγχων πού διενεργοῦνται κατ' ἐφαρμογή τῆς διατάξεως αὐτῆς.

5 Πρέπει νά σημειωθεῖ ὅτι τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 804/68 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 27ης Ἰουνίου 1968, περί κοινῆς ὀργανώσεως ἀγορᾶς στόν τομέα τοῦ γάλακτος καί τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., 03/003, σ. 82), προβλέπει ὅτι χορηγοῦνται ἐνισχύσεις γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πού παράγεται ἐντός τῆς Κοινότητος καί χρησιμοποιεῖται γιά τήν διατροφή ζώων, ἐφ' ὅσον τά ἐν λόγω προϊόντα ἀνταποκρίνονται σέ ὁρισμένες προϋποθέσεις. Ὁ κανονισμός 986/68 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 15ης Ἰουλίου 1968, περί θεσπίσεως τῶν γενικῶν κανόνων σχετικά μέ τήν χορήγηση ἐνισχύσεων γιά τό ἀποκορυφωμένο γάλα καί τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη πού προορίζεται γιά τήν διατροφή ζώων (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., 03/003, σ. 120) ὁρίζει στό ἄρθρο 3 ὅτι τό ποσό τῆς ἐνισχύσεως καταβάλλεται μόνον ἄν ἀποδεικνύεται ὅτι τό ἀποκορυφωμένο γάλα σέ σκόνη ἔχει μετουσιωθεῖ ἤ χρησιμοποιηθεῖ γιά τήν παρασκευή συνθέτων τροφῶν καί στό ἄρθρο του 4, ὅπως ἐτροποποιήθη ἀπό τόν κανονισμό 1038/72 τοῦ Συμ-

6ουλίου, τῆς 18ης Μαΐου 1972 (ΕΕ, εἰδ. ἔκδ., 03/008, σ. 5), ὅτι τά κράτη μέλη λαμβάνουν τά ἀναγκαῖα μέτρα γιά νά ἐξασφαλίσουν τήν ἐφαρμογή τῆς διατάξεως αὐτῆς.

6 Στό πλαίσιο αὐτό ἐντάσσεται τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79, τό ὁποῖο καθορίζει τά μέτρα ἐλέγχου πού ὀφείλουν νά λάβουν τά κράτη μέλη ἰδίως σέ σχέση πρός τήν μεγίστη περιεκτικότητα σέ νερό τοῦ ἀποκορυφωμένου γάλακτος σέ σκόνη καί τή χρησιμοποίηση τοῦ προϊόντος αὐτοῦ ὡς ἔχει ἤ ὑπό μορφή μίγματος κατά τήν παρασκευή συνθέτων τροφῶν, κατά τήν ἔννοια τοῦ κανονισμοῦ. Ὅσον ἀφορᾶ τό τελευταῖο αὐτό σημεῖο, τό ἄρθρο 10, παράγραφος 2, προβλέπει ὅτι οἱ λεπτομέρειες ἐλέγχου πού προσδιορίζονται ἀπό τό ἐνδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει νά πληροῦν τουλάχιστον τούς ὅρους πού ἀναφέρονται στήν διάταξη αὐτή. Σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 10, παράγραφος 3, τά ἀποτελέσματα τῶν ἐλέγχων πρέπει νά παρατίθενται ἀπό τόν ἐπιφορτισμένο μέ τόν ἔλεγχο ὀργανισμό σύμφωνα μέ τό δελτίο ἀναλύσεως καί τό δελτίο ἐλέγχου, τῶν ὁποίων τά ὑποδείγματα, ὑπό μορφή παραρτημάτων καθορίζονται μέ τόν κανονισμό· ἀντίγραφο τῶν ἐγγράφων αὐτῶν πρέπει νά διαβιβασθεῖ στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση.

7 Ἀπό τήν ἐξέταση τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 προκύπτει ὅτι ἡ διάταξη αὐτή δέν περιέχει καμμία πρόβλεψη γιά τά ἔξοδα τῶν ἐλέγχων πού πρέπει νά διενεργηθοῦν. Διευκρινίζοντας ὅμως ὅτι ὁ ἔλεγχος πρέπει νά συγκεντρώνει «τουλάχιστον» τούς ὅρους πού καθορίζονται στήν διάταξη αὐτή καί προβλέποντας ὅτι αὐτός ὁ τρόπος ἐλέγχου καθορίζεται ἀπό τά κράτη μέλη, τό ἐν λόγω ἄρθρο 10 δείχνει ὅτι ἡ κοινοτική ρύθμιση περί τῶν ἐλέγχων αὐτῶν δέν ἐξαντλεῖ τό θέμα.

8 Συνεπῶς, τό γράμμα τοῦ ἐν λόγω κανονισμοῦ δέν ἀπαγορεύει στά κράτη μέλη νά διενεργήσουν δωρεάν τούς ἐλέγχους αὐτούς οὔτε νά ζητήσουν ἀπό τίς ἐνδιαφερόμενες ἐπιχειρήσεις τήν καταβολή τῶν σχετικῶν ἐξόδων.

9 Βάσει τῶν ἀνωτέρω συνάγεται — ὅπως ἔκρινε καί τό Δικαστήριο ἐν σχέσει πρός τήν κοινή ὀργάνωση ἀγορῶν στόν τομέα τῶν αὐγῶν (ἀπόφαση τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1978, Bussone, 31/78, Slg., σ. 2429) — ὅτι ἡ κοινοτική ρύθμιση ἀφήνει στά κράτη μέλη τήν ἐπίλυση τοῦ ζητήματος τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν ἐλέγχων.

10 Ἄν καί ἡ ἐλευθερία αὐτή τῶν κρατῶν μελῶν δέν εἶναι δυνατό νά ἀσκεῖται μέ τρόπο ὥστε νά τίθενται σέ κίνδυνο οἱ στόχοι τῆς ρυθμίσεως μέ τήν ὁποία ἡ

ἐλευθερία αὐτή παραχωρεῖται, ἐντούτοις οἱ στόχοι αὐτοί δέν τίθενται σέ κίνδυνο, ὅταν τά ἐπιβαλλόμενα στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση ἔξοδα ἀποτελοῦν ἔξοδα συνήθη γιά τέτοιου εἴδους ἐλέγχους καί δέν ἀνέρχονται σέ ποσό πού νά δύναται νά ἀποθαρρύνει τίς ἐπιχειρήσεις νά ἀναπτύξουν τίς δραστηριότητες, τίς ὁποῖες ἔχει ὡς σκοπό νά ἐνθαρρύνει ἡ χορήγηση τῆς ἐνισχύσεως.

11 Μέ τήν διάταξη περί παραπομπῆς ἐφιστᾶται περαιτέρω ἡ προσοχή τοῦ Δικαστηρίου στό ἄρθρο 9, παράγραφος 4, τοῦ κανονισμοῦ 1725/79, τό ὁποῖο προβλέπει ὅτι κατόπιν αἰτήσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου διενεργεῖται εἰδική ἔρευνα, τῆς ὁποίας τά ἔξοδα βαρύνουν τόν αἰτοῦντα. Ἐφ' ὅσον τό ἄρθρο 10 δέν περιέχει μιά τέτοια ρητή ρύθμιση ὡς πρός τά ἔξοδα, εἶναι δυνατόν νά συναχθεῖ, βάσει τῆς διατάξεως, ὅτι τά ἔξοδα τῶν ἐλέγχων πού διενεργοῦνται κατ' ἐφαρμογή τοῦ ἄρθρου 10 δέν εἶναι δυνατό νά καταβληθοῦν ἀπό τίς ἐνδιαφερόμενες ἐπιχειρήσεις.

12 Ὅπως, ὅμως, ὀρθῶς ἐτόνισε ἡ Ἐπιτροπή, ἐπιβάλλεται ἡ παρατήρηση ὅτι τό ἀνωτέρω ἄρθρο 9, παράγραφος 4, ἀφορᾶ εἰδικά τήν περίπτωση ὅπου, ἐπί ἀποδόσεως τοῦ ποσοῦ ἀχρεωστήτως καταβληθείσης ἐνισχύσεως, ἐπιτρέπεται στήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση νά ἀποδείξει ὅτι ἡ μή τήρηση τῶν ἐφαρμοστέων κοινοτικῶν διατάξεων δέν ἀφορᾶ παρά μόνον ἕνα μέρος τοῦ ἀποκορυφωμένου γάλακτος ἤ τοῦ ἀποκορυφωμένου γάλακτος σέ σκόνη πού χρησιμοποιεῖται μεταξύ δύο χρονικῶν σημείων κατά τά ὁποῖα διενεργοῦνται οἱ ἔλεγχοι. Τό γεγονός ὅτι τά ἔξοδα πού συνεπάγεται ἡ ἀπόδειξη αὐτή βαρύνουν σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 9, παράγραφος 4, τήν ἐνδιαφερομένη ἐπιχείρηση, δέν παρέχει καμμία ἔνδειξη γιά τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 10.

13 Γιά ὅλους τούς ἀνωτέρω λόγους ἡ ἀπάντηση στό ἐρώτημα πού ὑπεβλήθη εἶναι ὅτι τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 ἔχει τήν ἔννοια ὅτι δέν ἀντιβαίνει σ' αὐτό ἡ ἐκ μέρους ἑνός κράτους μέλους, δυνάμει τῆς ἐθνικῆς του νομοθεσίας, ἐπιβάρυνση τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως μέ τά ἔξοδα ἐλέγχων πού διενεργοῦνται κατ' ἐφαρμογή τῆς ἐν λόγω διατάξεως, ὅταν τά ἐπιβαλλόμενα στήν ἐπιχείρηση αὐτή ποσά ἀποτελοῦν συνήθη ἔξοδα γιά τέτοιου εἴδους ἐλέγχους καί δέν ἀνέρχονται σέ τέτοιο ποσό πού νά δύναται νά ἀποθαρρύνει τίς ἐπιχειρήσεις νά ἀναπτύξουν τίς δραστηριότητες, τίς ὁποῖες ἔχει ὡς σκοπό νά ἐνθαρρύνει ἡ χορήγηση τῆς ἐνισχύσεως.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

14 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθησαν ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, οἱ ὁποῖες κατέθεσαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ

παρούσα διαδικασία έχει ώς πρός τούς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας ἐπί τοῦ ἐρωτήματος πού τοῦ ὑπέβαλε τό Verwaltungsgericht τῆς Φραγκφούρτης ἐπί τοῦ Μάιν μέ διάταξη τῆς 8ης Ἰουλίου 1981, ἀποφαίνεται:

Δέν ἀντιβαίνει πρός τό ἄρθρο 10 τοῦ κανονισμοῦ 1725/79 τῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς 26ης Ἰουλίου 1979, ἡ ἐκ μέρους ἑνός κράτους μέλους, δυνάμει τῆς ἐθνικῆς του νομοθεσίας, ἐπιβάρυνση τῆς ἐνδιαφερομένης ἐπιχειρήσεως μέ τά ἔξοδα ἐλέγχων πού διενεργοῦνται κατ' ἐφαρμογή τῆς ἐν λόγω διατάξεως ὅταν τά ἐπιβαλλόμενα στήν ἐπιχείρηση αὐτή ποσά ἀποτελοῦν συνήθη ἔξοδα γιά τέτοιου εἴδους ἐλέγχους καί δέν ἀνέρχονται σέ ποσό πού νά δύναται νά ἀποθαρρύνει τίς ἐπιχειρήσεις νά ἀναπτύξουν τίς δραστηριότητες, τίς ὁποῖες ἔχει ὡς σκοπό νά ἐνθαρρύνει ἡ χορήγηση τῆς ἐνισχύσεως.

	Mertens de Wilmars	Bosco	Touffait
Due	Pescatore	Mackenzie Stuart	O'Keeffe
Koopmans	Everling	Χλωρός	Grévisse

Ἐδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβοῦργο στίς 15 Σεπτεμβρίου 1982.

Κατ' ἐντολή τοῦ γραμματέως

H. A. Rühl

Κύριος ὑπάλληλος διοικήσεως

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars